

Ansökan skickas till:

Västmanlands tingsrätt

Box 40

721 04 Västerås

Ansökan om god man eller förvaltare

Läs information "Ansökan om god man eller förvaltare" innan ansökan fylls i.

Ansökan gäller:

☐ Godmanskap enligt 11 kap 4 § föräldrabalken

☐ Förvaltarskap enligt 11 kap 7 § föräldrabalken

Person ansökan gäller

Förnamn	Efternamn	Personnummer
Adress	Postnummer	Ort
Vistelseadress om annan än ovan		
Telefonnummer	E-post	

I vilken omfattning behövs hjälp

- ☐ Bevaka rätt (juridiska angelägenheter)
- ☐ Sörja för person (personliga angelägenheter)
- ☐ Förvalta egendom (ekonomiska angelägenheter)
- ☐ Bevaka rätt avseende viss rättshandling, nämligen:

Vem sköter ekonomin i dagsläget:

Frågor om fullmakt gäller enbart godmanskap

Finns det någon fullmakt avseende ekonomin?

☐ Ja, bifogas ☐ Nej

Om ja, vad är det som gör att det inte är tillräckligt med fullmakt?

Vem är fullmakten utställd på?

Vilka omständigheter gör att behov att god man/förvaltare har uppstått? På vilket sätt påvisas hjälpbehovet?

Varför har hjälpbehovet uppstått nu? Hur har behovet tillgodosetts tidigare?

Vad gör att hjälpbehovet inte kan tillgodoses på ett mindre ingripande sätt, som t.ex. genom fullmakt, banktjänster, hjälp från anhöriga eller hjälp från socialtjänsten (budget- och skuldrådgivning, kontaktperson) eller andra samhällsinsatser?

Uppgifter om boendeform och eventuell kontaktperson inom hemtjänst eller särskilt boende. Lämna även uppgifter om eventuellt boendestöd m.m. (även telefonnummer) samt planerade förändringar i boendet.

Andra myndighets- och sjukvårdskontakter, t.ex. socialsekreterare, biståndsbedömare, LSS-handläggare (ange även telefonnummer).

Uppgifter om närmaste anhöriga. Ange namn, telefonnummer och släktskap. Lämna även uppgift om andra närstående.

Anhörig

Förnamn	Efternamn	Släktskap
Utdelningsadress	Postnummer	Ort
Telefonnummer	E-post	

Närstående

Förnamn	Efternamn	Personnummer
Utdelningsadress	Postnummer	Ort
Telefonnummer	E-post	

Förslag på god man/förvaltare (åtagande bifogas)

Förnamn	Efternamn	Personnummer
Adress	Postnummer	Ort
Telefonnummer	E-post	

Ansökan om behov av god man är gjord av

☐ Den enskilde, han eller hon har fyllt 16 år

☐ Förmyndare

☐ Make

☐ Sambo

☐ Nära släkting, ange släktskap

Underskrift

Ort och datum	
Underskrift	Namnförtydligande

De uppgifter som du lämnar i blanketter eller e-tjänster, eller de uppgifter om dig som registreras av oss på Hallstahammars kommun, sparas i datasystem och behandlas i enlighet med Dataskyddsförordning 2016/679. Registreringen görs för att kommunen (eller kommunens underleverantörer) ska kunna fullgöra sin skyldighet gentemot dig, eller den tjänsten berör. Inom exempelvis hälso- och sjukvården kan registreringen också säkra information som är av livsavgörande betydelse. Uppgifterna kommer inte att sparas längre än vad som är nödvändigt. Om du vill veta mer om hur dina personuppgifter behandlas eller är missnöjd med hur Hallstahammars kommun behandlar personuppgifter om dig kan du kontakta kommunens dataskyddsombud, eller lämna klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten. För mer information om dataskydd, se <http://www.hallstahammar.se/dataskydd>.

Huvudmannens samtycke till godmanskap

☐ Föreligger. Huvudmannen är informerad om och förstår innebörden av ett godmanskap.

☐ Föreligger inte. Läkarintyg bifogas.

Av 11 kap 4 § FB framgår följande:

Om någon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person, skall rätten, om det behövs, besluta om godmanskap för honom eller henne. Ett sådant beslut får dock inte meddelas utan samtycke av den för vilken godmanskap ska ordnas, om inte den enskildes tillstånd hindrar att hans eller hennes mening inhämtas.

Information "Ansökan om god man eller förvaltare"

Nedan följer instruktioner för hur ansökan om god man enligt 11 kap 4 § föräldrabalken (1949:381, FB) respektive ansökan om förvaltare enligt 11 kap 7 § FB, går till. Ansökan om god man eller förvaltare för personer bosatta inom Hallstahammars kommun, görs till Västmanlands tingsrätt. Det är således tingsrätten som beslutar om anordnande och inte Överförmyndarnämnden. Tänk även på att skicka in rätt sorts åtagande och samtycke beroende på om ansökan gäller godmanskap eller förvaltarskap. För att säkerställa att ansökan har blivit rätt ifylld, att du som ansöker är behörig att ansöka samt att alla handlingar som behövs för tingsrättens bedömning är bifogade, är det viktigt att läsa all information innan Ni börjar fylla i ansökan.

1. Behörig sökande

Det första att ta ställning till är om Du som sökande är behörig att göra ansökan eller inte. Enligt 11 kap 15 § FB är följande personer behöriga att ansöka om godmanskap enligt 11 kap 4 § FB samt förvaltarskap enligt 11 kap 7 § FB till tingsrätten:

- den enskilde själv (dvs. den person ansökan gäller, s.k. huvudman, om personen fyllt 16 år).
- förmyndare (dvs. vårdnadshavare)
- den enskildes make eller sambo
- den enskildes närmaste släktingar (dvs. föräldrar, syskon, bröstarvingar)
- Överförmyndaren
- Ansökan om förvaltarskap får göras av de ovan nämnda samt av god man som är förordnad enligt 11 kap 4 § FB. Detta innebär att om sökanden inte är någon av persongrupperna ovan, måste en anmälan om behov av godmanskap respektive förvaltarskap göras. En ansökan kan inte göras.

2. Vad ska ansökan innehålla?

Ansökan om godmanskap enligt 11 kap 4 § ska innehålla följande handlingar:

- Korrekt ifylld ansökan (blankett "Ansökan om god man eller förvaltare")
- Åtagande att bli god man (blankett "Åtagande att bli god man")
- Samtycke till godmanskap (blankett "Samtycke till godmanskap")
- Läkarintyg för godmanskap (blankett från Socialstyrelsen).
- Personbevis för huvudmannen och den föreslagne gode mannen.
- Eventuell fullmakt (kopia)
- Yttrande från anhöriga (blankett "Yttrande från anhöriga")

Ansökan om förvaltarskap enligt 11 kap 7 § FB ska innehålla följande handlingar:

- Korrekt ifylld ansökan (blankett "Ansökan om god man eller förvaltare")
- Åtagande att bli förvaltare (blankett "Åtagande att förvaltare")
- Samtycke till förvaltarskap, om det kan inhämtas (blankett "Samtycke till förvaltarskap")
- Läkarintyg för förvaltarskap (blankett från Socialstyrelsen).

–Personbevis för huvudmannen och den föreslagne förvaltaren.

–Yttrande från anhöriga (blankett "Yttrande från anhöriga")

3. Vad innebär godmanskap?

Av 11 kap 4 § FB framgår följande:

Om någon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person, skall rätten, om det behövs, besluta om godmanskap för honom eller henne. Ett sådant beslut får dock inte meddelas utan samtycke av den för vilken godmanskap ska ordnas, om inte den enskildes tillstånd hindrar att hans eller hennes mening inhämtas. Detta innebär, för att ett godmanskap ska kunna anordnas, att det finns ett behov av hjälp som beror på ett medicinskt tillstånd hos huvudmannen. Vidare ska andra alternativ ha prövats först, vilket innebär att principen om minsta ingripande åtgärd råder vid tingsrättens bedömning. Finns det andra, mindre ingripande sätt, på vilket den enskildes behov av hjälp kan tillgodoses ska inte ett godmanskap anordnas. Exempel på sådan mindre ingripande åtgärder är t.ex. kontaktperson, anhöriga hjälper med fullmakt, budgetrådgivning osv. Vidare är ett godmanskap helt frivilligt och det bygger på samtycke från den enskildes sida, om hälsotillståndet inte är sådant att samtycke inte kan ges, t.ex. vid demens. Vid ett godmanskap har den enskilde fortfarande kvar sin fulla rättskapacitet varmed den gode mannen inte kan företa rättshandlingar för den enskildes räkning om samtycke inte ges. Den gode mannen fungerar därmed som den enskildes förlängde arm men kan inte gå emot den enskildes vilja. Betala löpande räkningar kan däremot ske utan samtycke från den enskilde.

4. Vad innebär förvaltarskap?

Enligt 11 kap 7 § FB framgår följande:

Om någon som befinner sig i en sådan situation som anges i 4 § [se text ovan] är ur stånd att vårda sig eller sin egendom, får rätten besluta att anordna förvaltarskap för honom eller henne. Förvaltarskap får dock inte anordnas, om det är tillräckligt att godmanskap anordnas eller att den enskilde på något annat, mindre ingripande sätt, får hjälp. Precis som med godmanskap ska principen om minsta ingripande åtgärd råda. Är det tillräckligt med ett godmanskap ska därmed ett förvaltarskap inte anordnas. Ett förvaltarskap är en mycket ingripande åtgärd för den enskilde då denne förlorar sin rättskapacitet, det är därmed förvaltaren som bestämmer över tillgångarna och inget samtycke krävs från den enskildes sida. I praktiken innebär detta att den enskilde inte kan ingå några avtal med bindande verkan och inte heller ta ut pengar från banken.

5. Godmanskapet och förvaltarskapets tre delar

Både ett godmanskap och ett förvaltarskap kan delas in i tre delar. Hur många av dessa delar som ingår i förordnandet bestäms av tingsrätten. Det är viktigt att god man eller förvaltare inte verkar utanför de delar som förordnandet avser då detta kan innebära skadeståndsskyldighet gentemot den enskilde. De olika delarna är:

–Bevaka rätt (den juridiska delen)

Att bevaka rätt innebär att den gode mannen eller förvaltaren ser till att den enskildes rättigheter inte kränks och att de tillvaratas. Den finns en rad olika rättigheter att bevaka som t.ex. rätten till ersättning och bidrag men även ingå avtal för den enskildes räkning, bevaka dennes rätt i dödsbo, söka annat boende osv. Samtliga kontakter med myndigheter för den enskildes räkning kan sägas utgöra bevaka rätt.

–Förvalta egendom (den ekonomiska delen)

Att förvalta egendom innebär att den gode mannen eller förvaltaren sköter dels den enskildes ekonomi men även att ta hand om övriga tillgångar. Uppgiften innefattar därmed att betala räkningar, ta hand om pension och bidrag, lämna

fickpengar, förvalta kapital, fastigheter mm samt se till att den enskildes egendom är tillräckligt försäkrad. Även förvaltning av eventuella skulder ingår i detta uppdrag. Den gode mannen eller förvaltaren lämnar årligen en årsräkning och en redogörelse för hur den enskildes egendom har förvaltats.

-Sörja för person (den personliga delen)

Denna del brukar även kallas personlig omvårdnad. Men detta innebär inte att den gode mannen eller förvaltaren själv ska sköta om och vårda den enskilde utan att se till att den enskilde får den omvårdnad denne behöver. Detta görs genom att kontinuerligt se över hur t.ex. sjukvården, socialtjänsten eller motsvarande parter utför sina uppdrag. Om den gode mannen eller förvaltaren finner att något i den personliga omvårdnaden inte står rätt till, ska denne slå larm om detta och verka för en förändring.

6. Arvode

Uppdrag som god man eller förvaltare sköts i grunden på ideell basis vilket är viktigt att komma ihåg. Det är därmed inte ett arbete någon kan försörja sig på utan uppdrag tas för att hjälpa sina medmänniskor. Däremot utgår viss ersättning för uppdragen. Enligt 12 kap 16 § FB framgår att gode män och förvaltare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit skäleligen påkallade för uppdragets fullgörande. Beslut om arvode och ersättning för utgifter fattas av överförmyndaren. Av paragrafens tredje stycke framgår även att arvode ska betalas av den enskilde själv om dennes inkomst under det år uppdraget utförts överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet (PBB) eller om tillgångarna under samma år överstiger 2 gånger PBB. Detta är viktigt att komma ihåg vid ansökan om god man eller förvaltare. Hur stort arvodet blir bestäms utifrån omfattningen av uppdraget, dvs. vilka delar som ingår samt hur krävande uppdraget har varit. Ett belysande exempel på ett arvode bestämt utifrån ett godmanskap där samtliga delar ingår följer enligt Överförmyndarnämndens riktlinjer:

Bevaka rätt och sörja för person (15 % av PBB*) ♦ 6 720 kr

Förvalta egendom (8 % av PBB) ♦ 3 584 kr

Kostnadsersättning (2 % av PBB) ♦ 896 kr

Summa 11 200 kr

+ bilersättning 18,50 kr/mil

Detta är ett vanligt arvode för ett godmanskap/förvaltarskap som omfattar samtliga delar. På detta arvode ska sedan den enskilde även betala sociala avgifter och skatt.

I detta exempel ska den enskilde därmed stå för denna kostnad om denne har haft en inkomst under året som överstiger 118 720 kr eller har tillgångar som under året överstiger 89 600 kr. Har den enskilde ej haft inkomster eller tillgångar i denna omfattning betalas arvodet av kommunen. *PBB år 2017 är 44 800 kr

7. Anhörigas rätt att yttra sig

Vid anordnande av godmanskap eller förvaltarskap har anhöriga till den enskilde rätten att yttra sig i frågan enligt 11 kap 16 § FB. Vid ansökan är det därmed av vikt att föräldrar, syskon, bröstarvingar, make, sambo och eventuellt andra närstående till den enskilde har givits möjligheten att yttra sig. Blankett för yttrande ska därmed bifogas. Finns flera anhöriga ska samtliga personer få en egen blankett. För snabbare handläggning hos tingsrätten är det viktigt att detta steg inte förbises.

Se till att samtliga bifogade handlingar är med innan Du sänder in ansökan till tingsrätten. Se även till att du använt rätt åtagande- och samtyckesblankett beroende på om ansökan gäller godmanskap

enligt 11 kap 4 § FB eller förvalterskap enligt 11 kap 7 § FB. Saknas något i ansökan kommer tingsrätten kontakta Överförmyndarnämnden som då ombeds sända in det som saknas. Detta innebär förlängd handläggningstid varmed en komplett ansökan underlättar för samtliga parter.